WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours PART-II Examinations, 2017

SANSKRIT-HONOURS

PAPER-SANA-IV

Time Allotted: 4 Hours   Full Marks: 100

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

Unit-I

[Marks-35]

1.   Answer any *two* questions from the following: 12.5×2= 25

  (a) (i)   Discuss the origin and development of Sanskrit lyrics.

    (ii)   Attempt an exhaustive note on Historical *Kāvyas*.

    (iii)   Discuss the variety of the contents of the *Mahābhārata*.

    (iv)   Give an account of Sanskrit Fable literature.

  (b)   Write short notes on any *two* from the following: 5×2 = 10

    (i)   *Kumāradasa*

    (ii)   *Śrīharṣa*

    (iii)   *Buddhacarita*

    (iv)   *Meghadūtam*

    (v)   *Harivaṁsa*

Unit-II

Marks-15

2. (a) Answer any *one* question from the following: 10×1 = 10

   (i) Trace the history of *Āyurvedaśāstra* in Sanskrit literature.

   (ii) What is the meaning of the word छन्द:? Write in brief the works related to *Chandaḥśāstra*.

   (b) Write short note on any *one* from the following: 5×1 = 5

   (i) *Cakrapāṇidatta*

   (ii) *Bṛhatsaṃhitā*

   (iii) *Saṅgītadāmodara*

   (iv) *Bhāskarācārya* (second)

   (v) *Brahmagupta*

Unit-III

Marks-25

3. (a) Who was *Mahāśweta*? Describe the different ways she was adopting to worship Lord *Śiva*.   2+1+7 = 10

OR

   Write a note on *Bāṇabhaṭṭa's* style with apt quotations from the prescribed text.   10

   (b) Explain in simple Sanskrit with reference to the context any *one* from the following: 8×1 = 8

   (i) अतिधवलप्रभापरिगतदेहतया स्फटिगृहगतामिव दुग्धसलिलमग्नामिव

   विमलचीनांशुकान्तरितामिव आदर्शतलसंक्रान्तामिव

   शरदभ्रपटलतिरस्कृतामिवापरिस्फुटविभाव्यमानावयवाम् ।

(ii) पीतामृतामिव विगततृष्णाम् ईशानशिरः शशिकलामिवानुपजातरागाम्, अमथितोदधिजलसम्पदमिवान्तः प्रसन्नम्, असमस्तपदवृत्तिमिवाद्वन्द्वाम्, बौद्धवुद्धिमिव निरालम्बनाम्।

(c) Translate into English **or** Bengali any *one* from the following: 7×1 = 7

(i) त्रयीमिव कलियुगधर्मध्वस्तशोकगृहीतवनवासामागामिकृतयुगबीजकलामिव प्रमदारूपेणावस्थिताम्, देहवतीमिव मुनिजनध्यानसम्पदम्, अमरगजवीथिमिवाभ्रगङ्गाभ्यागमवेगपतिताम्।

(ii) तस्य च दक्षिणां मूर्त्तिमाश्रित्याभिमुखीमासीनाम्, उपरचितब्रह्मासनामतिविस्तारिणा सर्वदिङ्मखप्लावकेन प्रलयपरिप्लुतक्षीरपयोधिपूरपाण्डुरेण अतिदीर्घकालसञ्चितेन तपोराशिनेव सर्वतो विसर्पता पादपान्तरैस्त्रिस्त्रोतो जलनिभेन पिण्डीभूय वहतेव देहप्रभावितानेन सगिरिकाननं चन्द्रमयमिव तं प्रदेश कुर्वतीम्।

Unit-IV

Marks-25

4. (a) Who was *Indrapālita* ? Summarise in your own words the evil counsel of *Indrapālita* to अनन्तवर्मा as you have read in your text. 2+8

OR

Estimate the place of *Daṇḍin* as a writer of Prose-romance.

(b) Explain any *one* from the following in simple Sanskrit. 8×1 = 8

(i) राज्यं नाम शक्तित्रयान्तम्। शक्तयश्च मन्त्रप्रभावोत्साहाः। परम्परानुगृहीताः कृत्येषु क्रमन्ते।

(ii) अप्रतिपद्यात्मसंस्कारमर्थशास्त्रेषु अनग्निसंशोधितेव हेमजातिर्नातिभाति बुद्धिः।

(c) Translate any *one* from the following into Bengali or English: 7×1 = 7

(i) एवं गते मन्त्रिणि राजनि च कामवृत्ते चन्द्रपालितो नाम

अश्मकेन्द्रामात्यस्येन्द्रपालितस्य सूनुः असद्वृत्तः पितृनिर्वासितो नाम भूत्वा

बहुभिश्चारणगणैर्बहुभिरनल्पकौशलाभिः शिल्पकारिणीभिरनेकच्छन्नकिङ्करैश्च

गूढपुरुषैः परिवृत्तोऽभ्येत्य विविधाभिः क्रीडाभिर्विहारभद्रमात्मसादकरोत्।

(ii) 'श्रुयतां महाभाग, विदर्भो नाम जनपदः। तस्मिन् भोजवंशभूषणम् अंशावतार इव

धर्मस्य, अतिसत्त्वः, सत्यवादी, वदान्यः, विनीतः, विनेता प्रजानाम्, रञ्जितभृत्यः,

कीर्त्तिमान्, उदग्रः बुद्धिमूर्त्तिभ्यामुत्थानशीलः शास्त्रप्रमाणः शक्यभव्यकल्पारम्भी,

संभावयिता बुधान्, प्रभावयिता सेवकान्, उद्भावयिता बुधान्, न्यग्भावयिता शत्रून ..

.... पुण्यवर्मा नामासीत्।